

การบันทึกรายการบัญชี

การบัญชี คือ วิชาการและหน้าที่งานที่เกี่ยวกับการบันทึก การจัดหมวดหมู่ การสรุปผลและวิเคราะห์ตีความ รายการและเหตุการณ์ทางการเงินอย่างมีหลักเกณฑ์ของหน่วยงานต่างๆ ทุกรูปแบบที่อยู่ในสังคม และเสนอข้อมูลต่อผู้เพื่อให้เกิดการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการให้คำตอบในลักษณะต่างๆ เช่น กิจการมีทรัพย์สินและหนี้สินอยู่เท่าใด อยู่ในรูปอะไรบ้าง มีกำไรหรือขาดทุน มีค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง จะเห็นว่าการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ เหล่านี้ ล้วนต้องการข้อมูลทางการบัญชีในการตัดสินใจทั้งสิ้น

การบัญชีประกอบด้วยลักษณะสำคัญ ๒ ประการ

๑. การจดบันทึกข้อมูลทางการเงิน
๒. การจัดทำรายงานทางบัญชี

หน่วยงานจะบันทึกรายการบัญชี โดยรวบรวมข้อมูลสำคัญต่างๆ ลงในสมุดเงินสด ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ เล่ม คือ สมุดเงินสดรับ ๑ เล่ม และสมุดเงินสดจ่าย ๑ เล่ม

สมุดเงินสดรับ จะบันทึกข้อมูลตามใบสำคัญสรุปใบนำส่งเงิน โดยมีเลขที่ใบสำคัญ วันที่รับเงิน ประเภทเงิน รหัสบัญชี และจำนวนเงิน

สมุดเงินสดจ่าย ให้ลงรายการตามรายงานการจัดทำเช็ค ในวันที่ได้รายงานการจัดทำเช็คกลับคืนมาจากผู้ลงนามในเช็ค (ผู้อนุมัติ) โดยลงรายละเอียดตามรายการจ่ายโดยสรุป เลขที่เช็คสั่งจ่าย เลขที่ฎีกากองคลัง เครดิต เงินฝากธนาคาร ให้ลงจำนวนเงินตามเช็ค ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ให้ลงจำนวนเงินที่หักภาษีตามหน้าฎีกา เดบิต ให้ลงจำนวนเงินตามจำนวนที่ขอเบิก โดยแยกตามช่องของลักษณะรายการจ่าย เช่น ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ เป็นต้น และใส่รหัสบัญชีตามหมวดที่จ่าย

บัญชีแยกประเภท เป็นสมุดชั้นปลาย ใช้บันทึกรายการจากใบผ่านรายการบัญชีมาตรฐาน ๑,๒,๓ หรือใบผ่านรายการบัญชีทั่วไป ชื่อบัญชีใส่ตามที่ปรากฏในใบผ่านรายการบัญชีทั่วไป หรือใบผ่านการบัญชีมาตรฐาน ๑,๒,๓

ใบผ่านรายการบัญชีมาตรฐาน ๑ จัดทำเพื่อผ่านรายการจากสมุดเงินสดรับไปบัญชีแยกประเภทจัดทำทุกสิ้นเดือน โดยใช้ยอดรวมรายรับแต่ละประเภทในเดือนนั้นๆ (เดบิตและเครดิตจะเท่ากัน)

ใบผ่านรายการบัญชีมาตรฐาน ๒ จัดทำเพื่อผ่านรายการจากสมุดเงินสดจ่ายไปบัญชีแยกประเภทจัดทำทุกสิ้นเดือน โดยใช้ยอดรวมรายจ่ายแต่ละหมวดในเดือนนั้นๆ (เดบิตและเครดิตจะเท่ากัน)

ใบผ่านรายการบัญชีมาตรฐาน ๓ จัดทำเพื่อผ่านรายการจากทะเบียนรายรับไปบัญชีแยกประเภทจัดทำทุกสิ้นเดือน โดยใช้รายการรับในแต่ละรายการ

ใบผ่านรายการบัญชีทั่วไป จัดทำขึ้นเมื่อได้มีการจ่ายเงินแต่ละครั้ง และเมื่อต้องการปรับปรุงรายการบัญชี กรณีบันทึกบัญชีผิดพลาด

การบันทึกรายการบัญชีทำให้การวางแผน การควบคุม การตัดสินใจ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล และทำให้การปฏิบัติงานด้านการรับเงินและการจ่ายเงินมีประสิทธิภาพช่วยป้องกันการกระทำทุจริตได้ ซึ่งได้ถือปฏิบัติตามประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการบันทึกบัญชีการจัดทำทะเบียนและรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หมวด ๑

นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

ข้อ ๗ คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในประกาศนี้มีความหมายโดยเฉพาะดังนี้

“สินทรัพย์” หมายความว่า ทรัพยากรที่อยู่ในความควบคุมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นผลจากเหตุการณ์ในอดีตและคาดว่าจะทำให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต

“สินทรัพย์หมุนเวียน” หมายความว่า สินทรัพย์ที่หน่วยงานคาดว่าจะรับรู้ประโยชน์จากสินทรัพย์นั้น หรือสินทรัพย์ที่นำมาใช้ในการดำเนินงานภายในรอบระยะเวลาดำเนินงานปกติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือคาดว่าจะรับรู้ประโยชน์จากสินทรัพย์นั้นภายในหนึ่งปี นับจากวันที่ในงบแสดงฐานะการเงินรวมทั้ง เงินสด เงินฝากธนาคาร และเงินฝากกองทุน

“สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน” หมายความว่า สินทรัพย์ที่ไม่เข้าลักษณะตามคำนิยามของสินทรัพย์หมุนเวียน

“หนี้สิน” หมายความว่า ภาระผูกพันในปัจจุบันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นผลจากเหตุการณ์ในอดีตและการชำระภาระผูกพันนั้นจะส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต

“หนี้สินหมุนเวียน” หมายความว่า ภาระผูกพันที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคาดว่าจะชำระหนี้สินภายในรอบระยะเวลาการดำเนินงานปกติของหน่วยงาน หรือหนี้สินถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปีนับจากวันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน

“หนี้สินไม่หมุนเวียน” หมายความว่า หนี้สินที่ไม่เข้าลักษณะตามคำนิยามของหนี้สินหมุนเวียน “เงินสะสม” หมายความว่า เงินที่เหลือจ่ายจากเงินรายได้ตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีและหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และให้หมายความรวมถึงเงินรายได้อื่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับไว้ภายในวันสิ้นปีงบประมาณ รวมทั้งเงินสะสมปีก่อน ๆ ด้วย

“เงินทุนสำรองเงินสะสม” หมายความว่า เงินที่เหลือจ่ายจากเงินรายได้ตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีและหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมที่ได้รับไว้ภายในวันสิ้นปีงบประมาณจำนวนร้อยละสิบห้า

“รายได้” หมายความว่า การเพิ่มขึ้นของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีในรูปของกระแสเข้าหรือการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์หรือการลดลงของหนี้สิน จะทำให้เงินสะสมเพิ่มขึ้น

“ค่าใช้จ่าย” หมายความว่า การลดลงของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีในรูปของกระแสออก หรือการลดลงของสินทรัพย์หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สิน จะทำให้เงินสะสมลดลง

ข้อ ๘ การรับรู้สินทรัพย์

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะรับรู้เป็นสินทรัพย์ต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ที่จะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากสินทรัพย์นั้น และมูลค่าของสินทรัพย์นั้นสามารถวัดได้อย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ โดยให้แสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงิน ดังนี้

(๑) เงินสดและเงินฝากธนาคาร ได้แก่ เงินสดในมือ เช็ค ตัวแลกเงิน และธนาคัติให้บันทึกรับรู้เงินสดและเงินฝากธนาคารในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้โดยเปิดเผยรายละเอียดเงินสดและเงินฝากธนาคารไว้ในหมายเหตุประกอบงบแสดงฐานะการเงิน

(๒) เงินฝากกองทุน ได้แก่ จำนวนเงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งฝากเงินทุนส่งเสริมกิจการองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเงินทุนส่งเสริมกิจการเทศบาลและหรือเงินฝากกองทุนต่าง ๆ ที่ส่งมอบตามที่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ประกาศกำหนด

(๓) เงินประกัน ได้แก่ จำนวนเงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ่ายเพื่อเป็นหลักประกันความเสียหายให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๔) ลูกหนี้เงินยืม ได้แก่ ลูกหนี้ที่เกิดจากการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ยืมเงินไปใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน ให้บันทึกรับรู้ลูกหนี้ในกรณีตามจำนวนที่ยืม

(๕) รายได้จากรัฐบาลค้างรับ ได้แก่ จำนวนเงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้รับจากรัฐบาลแต่ยังไม่ได้รับเงินเมื่อสิ้นปีงบประมาณให้บันทึกรับรู้รายได้จากรัฐบาลค้างรับตามจำนวนเงินที่ยังไม่ได้รับ

(๖) ลูกหนี้ค่าภาษีได้แก่ยอดรวมของลูกหนี้ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ลูกหนี้ภาษีบำรุงท้องที่ และลูกหนี้ภาษีป้าย เมื่อสิ้นปีงบประมาณให้เปิดเผยรายละเอียดลูกหนี้ค่าภาษีแต่ละประเภทไว้ในหมายเหตุประกอบงบแสดงฐานะการเงิน

(๗) ลูกหนี้ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ได้แก่ จำนวนเงินรายได้ประเภทภาษีโรงเรือนและที่ดิน ที่ยังเรียกเก็บไม่ได้ในปีงบประมาณที่เกิดรายได้เมื่อสิ้นปีงบประมาณให้บันทึกรับรู้ลูกหนี้ภาษีโรงเรือนและที่ดินตามมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ

(๘) ลูกหนี้ภาษีบำรุงท้องที่ ได้แก่ จำนวนเงินรายได้ประเภทภาษีบำรุงท้องที่ ที่ยังเรียกเก็บไม่ได้ในปีงบประมาณที่เกิดรายได้เมื่อสิ้นปีงบประมาณให้บันทึกรับรู้ลูกหนี้ภาษีบำรุงท้องที่ ตามมูลค่าสุทธิที่จะได้รับหลังหักเงินที่มีกฎหมายหรือระเบียบกำหนดให้หัก

(๙) ลูกหนี้ภาษีป้าย ได้แก่ จำนวนเงินรายได้ประเภทภาษีป้าย ที่ยังเรียกเก็บไม่ได้ในปีงบประมาณที่เกิดรายได้เมื่อสิ้นปีงบประมาณให้บันทึกรับรู้ลูกหนี้ภาษีป้าย ตามมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ

(๑๐) ลูกหนี้รายได้อื่น ๆ ได้แก่ จำนวนเงินรายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดเก็บ โดยมีระยะเวลาการชำระเงินที่แน่นอน ค่าเช่าทรัพย์สินจากบุคคลภายนอกหรือหน่วยงานอื่น หรือรายได้อื่นที่มีหลักฐานหรือสัญญาที่ระบุการชำระที่แน่นอน ซึ่งเรียกเก็บไม่ได้ในปีงบประมาณที่เกิดรายได้เช่น ค่าน้ำประปา ค่าเช่าอาคาร เป็นต้น เมื่อสิ้นปีงบประมาณให้บันทึกรับรู้ลูกหนี้รายได้อื่น ๆ ตามมูลค่าสุทธิที่จะได้รับหลังหักเงินที่มีกฎหมายหรือระเบียบกำหนดให้หัก โดยเปิดเผยรายละเอียดลูกหนี้รายได้อื่น ๆ ไว้ในหมายเหตุประกอบงบแสดงฐานะการเงิน

(๑๑) ลูกหนี้เงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชน ได้แก่ ลูกหนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินตามโครงการเศรษฐกิจชุมชน ให้บันทึกบัญชีลูกหนี้เงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชนตามมูลค่าตามสัญญาที่ได้กู้ยืมเงินไว้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๑๒) ลูกหนี้อื่น ๆ ได้แก่ ลูกหนี้ที่ไม่ได้เกิดจากรายได้จากการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บันทึกบัญชีลูกหนี้อื่น ๆ เมื่อสามารถระบุผู้รับผิดชอบได้โดยเปิดเผยรายละเอียดลูกหนี้อื่นๆไว้ในหมายเหตุประกอบงบแสดงฐานะการเงิน

(๑๓) ลูกหนี้เงินยืมเงินสะสม ได้แก่ จำนวนเงินที่ได้ยืมเงินสะสมไปใช้จ่ายในกิจการบเฉพาะการหรือยืมเงินสะสมตรงจ่ายตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบกำหนดไม่รวมเงินอุดหนุนระบุดัตถุประสงค์/เฉพาะกิจ

(๑๔) ลูกหนี้เงินสะสม ได้แก่ บัญชีที่ใช้บันทึกสำหรับการนำเงินสะสมตรงจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในกรณีที่ยังไม่ได้รับเงินอุดหนุนระบุดัตถุประสงค์/เฉพาะกิจ โดยบันทึกคู่กับบัญชีเจ้าหนี้เงินสะสม และให้กลับรายการบัญชีเมื่อได้รับเงินอุดหนุนระบุดัตถุประสงค์/เฉพาะกิจ

(๑๕) เงินจ่ายล่วงหน้า ได้แก่ จำนวนเงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ่ายล่วงหน้าให้แก่คู่สัญญาซึ่งเป็นผู้ขายหรือผู้รับจ้าง ตามที่กฎหมายกำหนดและเงื่อนไขในสัญญา ก่อนที่คู่สัญญาจะเริ่มปฏิบัติงานจริงตามสัญญา

ข้อ ๙ การรับรู้หนี้สิน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะรับรู้หนี้สินในงบแสดงฐานะการเงินเมื่อจะนำทรัพยากรออกจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อชำระภาระผูกพัน และเมื่อมูลค่าของภาระผูกพันที่ต้องชำระนั้นสามารถวัดได้อย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงิน ดังนี้

(๑) รายจ่ายค้างจ่าย ได้แก่ จำนวนเงินที่ได้รับอนุมัติให้กันเงินจากผู้มีอำนาจไว้จ่ายในปีงบประมาณถัดไป โดยเปิดเผยรายละเอียดในหมายเหตุประกอบงบแสดงฐานะการเงิน

(๒) ฎีกาค้างจ่าย ได้แก่ จำนวนเงินที่วางฎีกาเบิกเงินภายในวันที่สามสิบกันยายนแล้วแต่ไม่สามารถอนุมัติและเบิกจ่ายเงินได้ทันภายในวันสิ้นปีงบประมาณและจะต้องอนุมัติและเบิกจ่ายเงินภายในวันทำการสุดท้ายของเดือนตุลาคมของทุกปีโดยเปิดเผยรายละเอียดในหมายเหตุประกอบงบแสดงฐานะการเงิน

(๓) รายจ่ายผิดส่งใบสำคัญ ได้แก่ จำนวนเงินที่ให้ยืมเงินไปใช้จ่ายในการปฏิบัติงานซึ่งยังไม่ได้ส่งใช้ภายในปีงบประมาณ เมื่อสิ้นปีงบประมาณให้บันทึกบัญชีรายจ่ายผิดส่งใบสำคัญตามมูลค่าเท่ากับยอดลูกหนี้เงินยืมที่ยังไม่ได้ส่งใช้

(๔) เงินรับฝาก ได้แก่ จำนวนเงินที่ได้รับโดยมีวัตถุประสงค์ให้ใช้จ่ายในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะหรือรับไว้เพื่อจ่ายตามเงื่อนไขหรือคืนเงินให้กับผู้มีสิทธิโดยเปิดเผยประเภทของเงินที่รับฝากไว้ในหมายเหตุประกอบงบแสดงฐานะการเงิน

(๕) เจ้าหนี้เงินกู้ ได้แก่ จำนวนเงินที่ได้รับจากแหล่งเงินกู้โดยเปิดเผยชื่อเจ้าหนี้โครงการที่ขอกู้จำนวนเงินที่ขอกู้ในหมายเหตุประกอบงบแสดงฐานะการเงิน

(๖) เจ้าหนี้เงินสะสม ได้แก่ บัญชีที่ใช้บันทึกสำหรับการนำเงินสะสมตรงจ่ายเป็นค่าใช้จ่าย ในกรณีที่ยังไม่ได้รับเงินอุดหนุนระบุวัตถุประสงค์/เฉพาะกิจ โดยบันทึกคู่กับบัญชีลูกหนี้เงินสะสม และให้กลับรายการบัญชีเมื่อได้รับเงินอุดหนุนระบุวัตถุประสงค์/เฉพาะกิจ

ข้อ ๑๐ การรับรู้เงินสะสม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะรับรู้เงินสะสมได้ตามกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ผลต่างระหว่างรายรับสูงกว่ารายจ่าย ให้ตกเป็นเงินสะสม ณ วันสิ้นปีงบประมาณ โดยรับรู้เป็นเงินสะสมร้อยละยี่สิบห้า และทุนสำรองเงินสะสมร้อยละยี่สิบห้า

(๒) เงินรายจ่ายของปีงบประมาณที่ผ่านมาและรับคืนในปีงบประมาณปัจจุบัน ให้ตกเป็นเงินสะสม ณ วันที่รับเงินนั้น

(๓) การจ่ายขาดเงินสะสมให้ลดยอดเงินสะสม ณ วันที่จ่ายเงิน

(๔) รายจ่ายที่ได้ตั้งค้างจ่ายไว้และไม่ประสงค์จะเบิกจ่ายต่อไป ให้ตกเป็นเงินสะสม ณ วันสิ้นปีงบประมาณ

(๕) การจำหน่ายหนี้สูญหรือการลดยอดลูกหนี้ค้างชำระ ให้ลดยอดเงินสะสม ณ วันที่ได้รับอนุมัติให้จำหน่ายหนี้สูญหรือลดยอดลูกหนี้ค้างชำระ

ข้อ ๑๑ การรับรู้รายได้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะรับรู้รายได้เมื่อมีการรับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจตลอดรอบระยะเวลาบัญชีซึ่งเกิดจากการดำเนินกิจการตามปกติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นจะเกี่ยวเนื่องกับการเพิ่มขึ้นในส่วนของสินทรัพย์หรือการลดลงในส่วนของหนี้สินซึ่งมีผลทำให้สินทรัพย์สุทธิขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้น เว้นแต่เงินกู้ยืมไม่ถือเป็นรายได้เนื่องจากทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินในจำนวนที่เท่ากันจึงไม่มีผลกระทบต่อสินทรัพย์สุทธิขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

(๑) รายได้ประเภทภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และรายรับประเภทอื่นที่มีหลักฐานหรือสัญญาที่ระบุการชำระเงินแน่นอน ให้บันทึกเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้าง

(๒) รายได้ประเภทอื่นนอกจากรายได้ตามข้อ (๑) ให้บันทึกเป็นรายได้ตามเกณฑ์เงินสด

(๓) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยระบุวัตถุประสงค์ระหว่างปีงบประมาณให้บันทึกเป็นรายได้ตามเกณฑ์เงินสด และเมื่อสิ้นปีงบประมาณหากยังไม่ได้รับเงินให้บันทึกเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้าง

(๔) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยระบุวัตถุประสงค์ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเงินอุดหนุนไปดำเนินการเอง โดยที่รัฐบาลให้ก่อนนี้ผูกพันมากกว่าหนึ่งปีงบประมาณ และจัดสรรให้เป็นปีๆ ให้บันทึกเป็นรายได้สำหรับเงินที่จะได้รับจัดสรรในปีที่ได้รับจัดสรรนั้น

ข้อ ๑๒ การรับรู้รายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะรับรู้รายจ่ายเมื่อมีการจ่ายเงิน และหรือได้รับอนุมัติให้กันเงินในรอบระยะเวลาบัญชีปีปัจจุบัน ดังนี้

(๑) บันทึกเป็นรายจ่ายเมื่อได้รับอนุมัติให้จ่ายเป็นรายจ่ายที่เบิกจ่ายจากเงินงบประมาณ หรือเงินอุดหนุนโดยระบุวัตถุประสงค์

(๒) บันทึกเป็นรายจ่ายตามที่ได้รับอนุมัติให้กันเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือเงินอุดหนุนโดยระบุวัตถุประสงค์เมื่อสิ้นปีงบประมาณ

(๓) การจ่ายขาดเงินสะสมและเงินทุนสำรองเงินสะสมให้แสดงยอดรายจ่ายในรายงานการเงิน

หมวด ๒

การลงบัญชีรายรับ

ส่วนที่ ๑

การบันทึกบัญชีรายได้ตามเกณฑ์คงค้าง

ข้อ ๑๓ เมื่อเริ่มปีงบประมาณใหม่ให้นำยอดประมาณการรายรับทุกประเภทของงบประมาณรายจ่ายประจำปีบันทึกในทะเบียนเงินรายรับเป็นยอดประมาณการและเมื่อมีการตั้งงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมให้บันทึกยอดประมาณการรายรับในทะเบียนเงินรายรับเป็นยอดประมาณการเพิ่มเติมด้วย

ข้อ ๑๔ เมื่อเริ่มปีงบประมาณใหม่ให้นำรายละเอียดผู้อยู่ในข่ายต้องชำระภาษีจากทะเบียนคุมผู้ชำระภาษี (ผ.ท.๕) มาจัดทำรายละเอียดผู้ชำระภาษี (แบบ กค.๑) และจัดทำรายละเอียดผู้ชำระรายได้อื่น ๆ (แบบ กค.๓) ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดเก็บโดยมีระยะเวลาการชำระเงินที่แน่นอน ค่าเช่าทรัพย์สินจากบุคคลภายนอกหรือหน่วยงานอื่น หรือรายได้อื่นที่มีหลักฐานหรือสัญญาที่ระบุการชำระที่แน่นอน

เมื่อได้รับชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และรายได้อื่น ๆ ในแต่ละวันให้บันทึกบัญชีดังนี้

ทะเบียนเงินรายรับ

เดบิต	เงินรายรับ	XXX
	เครดิต ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	XXX
	ภาษีบำรุงท้องที่(หลังหักค่าใช้จ่าย ๕% และส่วนลด ๖% (ถ้ามี)	XXX
	ภาษีป้าย	XXX
	รายได้ตามประเภทที่จัดเก็บ	XXX
สมุดเงินสดรับ		
เดบิต	เงินฝากธนาคาร	XXX
	เครดิต เงินรายรับ	XXX

ข้อ ๑๕ การรับชำระเงินภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้ายและรายได้ที่ค้างชำระซึ่งได้ตั้งเป็นลูกหนี้ไว้ให้บันทึกบัญชีในสมุดเงินสดรับ เพิ่ม “บัญชีลูกหนี้” ในสมุดเงินสดรับ ดังนี้

เดบิต	เงินฝากธนาคาร	XXX
เครดิต	ลูกหนี้ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	XXX
	ลูกหนี้ภาษีบำรุงท้องที่	XXX
	(หลังหักค่าใช้จ่าย ๕% และส่วนลด ๖% (ถ้ามี))	XXX
	ลูกหนี้ภาษีป้าย	XXX
	ลูกหนี้รายได้อื่น ๆ	XXX
	เงินรับฝากส่วนลดในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ (๖%)	XXX
	เงินรับฝากค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ (๕%)	XXX

ข้อ ๑๖ ทุกวันสิ้นปีงบประมาณให้สำรวจรายชื่อผู้ค้างชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้าย ตามปีที่ค้างชำระทุกรายพร้อมด้วยจำนวนเงิน ตามที่ปรากฏในรายละเอียดผู้ชำระภาษี (แบบ กค.๑) นำมาจัดทำรายละเอียดลูกหนี้ (แบบ กค.๒) เพื่อใช้ในการจัดเก็บภาษีในปีถัดไป และให้จัดทำใบผ่านรายการบัญชีทั่วไป เพื่อตั้งยอดเงินที่ค้างชำระภาษีแต่ละประเภทเป็นลูกหนี้โดยบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	ลูกหนี้ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	XXX
	ลูกหนี้ภาษีบำรุงท้องที่	
	(หลังหักค่าใช้จ่าย ๕% และส่วนลด ๖% (ถ้ามี))	XXX
	ลูกหนี้ภาษีป้าย	XXX
เครดิต	ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	XXX
	ภาษีบำรุงท้องที่	
	(หลังหักค่าใช้จ่าย ๕% และส่วนลด ๖% (ถ้ามี))	XXX
	ภาษีป้าย	XXX

ข้อ ๑๗ ทุกวันสิ้นปีงบประมาณ หากมีรายได้จัดเก็บเองที่รู้จำนวนเงิน ระยะเวลาการชำระเงิน หรือที่มีหลักฐานหรือสัญญาที่ระบุการชำระที่แน่นอน ซึ่งเรียกเก็บไม่ได้ในปีงบประมาณที่เกิดรายได้ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดทำใบผ่านรายการบัญชีทั่วไป เพื่อตั้งยอดเงินที่ค้างชำระเป็นลูกหนี้และบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	ลูกหนี้รายได้อื่น ๆ	XXX
เครดิต	รายได้ตามประเภทที่จัดเก็บ	XXX

(๒) จัดทำรายละเอียดลูกหนี้แยกตามประเภทรายได้ (แบบ กค.๔) เพื่อใช้ในการจัดเก็บรายได้ในปีถัดไป

ส่วนที่ ๒

การบันทึกบัญชีรายได้ตามเกณฑ์เงินสด

ข้อ ๑๘ เงินรายรับที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเอง ให้นำฝากธนาคารทั้งจำนวนและบันทึกบัญชีดังนี้

ทะเบียนเงินรายรับ

เดบิต เงินรายรับ	XXX
เครดิต รายได้ตามประเภทที่รับ	XXX
สมุดเงินสดรับ	
เดบิต เงินฝากธนาคาร	XXX
เครดิต เงินรายรับ	XXX

หากมีเงินรายรับเข้ามาแล้วนำฝากธนาคารไม่ทัน ให้บันทึกบัญชีในสมุดเงินสดรับ ดังนี้

เดบิต เงินสด	XXX
เครดิต เงินรายรับ	XXX

เมื่อนำเงินสดคงเหลือฝากธนาคาร ให้บันทึกบัญชีในสมุดเงินสดรับ ดังนี้

เดบิต เงินฝากธนาคาร	XXX
เครดิต เงินสด	XXX

ข้อ ๑๙ กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับเงินรายรับประเภทใดแล้ว หากมีกฎหมายหรือระเบียบกำหนดให้หักเป็นค่าใช้จ่ายหรือส่วนลด ให้บันทึกบัญชีดังนี้

ทะเบียนเงินรายรับ	
เดบิต เงินรายรับ (เท่าจำนวนที่จะต้องเป็นรายรับ)	XXX
เครดิต รายได้ตามประเภทที่รับ	XXX
สมุดเงินสดรับ	
เดบิต เงินฝากธนาคาร	XXX
เครดิต เงินรายรับ	XXX
เงินรับฝากค่าใช้จ่าย...	XXX
เงินรับฝากส่วนลด...	XXX

ข้อ ๒๐ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับเงินภาษีที่รัฐบาลเก็บแล้วจัดสรรให้หรือได้รับเงินอุดหนุนทั่วไปจากรัฐบาล ให้บันทึกบัญชีในทะเบียนเงินรายรับ และสมุดเงินสดรับเช่นเดียวกับข้อ ๑๘

ข้อ ๒๑ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับเงินดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร ให้บันทึกบัญชีในทะเบียนเงินรายรับ และสมุดเงินสดรับเช่นเดียวกับข้อ ๑๘

ส่วนที่ ๓

การบันทึกบัญชี เงินอุทิศเฉพาะเจาะจง เงินชดใช้ค่าเสียหาย และเงินรับฝากประเภทต่างๆ

ข้อ ๒๒ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับเงินโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ หรือรับไว้เพื่อจ่ายตามเงื่อนไขหรือคืนให้กับผู้มีสิทธิให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) เมื่อได้รับเงิน ให้บันทึกบัญชีในสมุดเงินสดรับ ดังนี้

เดบิต เงินฝากธนาคาร	XXX
เครดิต เงินรับฝากอุทิศเพื่อ....	XXX
เงินรับฝากชดใช้ค่าเสียหาย	XXX

เงินรับฝากประกันสัญญา

XXX

ฯลฯ

(๒) เมื่อจ่ายเงิน ตาม (๑) ให้บันทึกบัญชีในสมุดเงินสดจ่าย ดังนี้

เดบิต เงินรับฝากอุทิศเพื่อ....

XXX

เงินรับฝากชดใช้ค่าเสียหาย

XXX

เงินรับฝากประกันสัญญา

XXX

ฯลฯ

เครดิต เงินฝากธนาคาร

XXX

ข้อ ๒๓ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับเงินโครงการเศรษฐกิจชุมชน เพื่อนำไปจ่ายตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ให้ดำเนินการ ดังนี้

เมื่อได้รับเงิน ให้บันทึกบัญชีในสมุดเงินสดรับ ดังนี้

เดบิต เงินฝากธนาคาร	XXX
เครดิต เงินรับฝากเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชน	XXX

(๑) เมื่อจ่ายเงินให้กู้ยืมตามวัตถุประสงค์โครงการเศรษฐกิจชุมชน ให้บันทึกบัญชีในสมุดเงินสดจ่าย ดังนี้

เดบิต ลูกหนี้เงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชน	XXX
เครดิต เงินฝากธนาคาร	XXX

สำหรับเงินรับฝากตามข้อ ๒๒ และข้อ ๒๓ ให้บันทึกรายการในทะเบียนคุมเงินรับฝากแยกตามประเภทที่ได้รับ

ข้อ ๒๔ เมื่อสิ้นเวลาการรับเงินในแต่ละวัน ให้บันทึกรายการรับเงินในใบนำส่งเงินและใบสำคัญสรุบบินำส่งเงิน

หมวด ๓

การลงบัญชีรายจ่าย

ส่วนที่ ๑

การควบคุมรายจ่ายให้เป็นไปตามงบประมาณรายจ่าย

ข้อ ๒๕ เมื่อเริ่มปีงบประมาณใหม่ ให้นำประมาณการรายจ่ายทุกประเภทของงบประมาณรายจ่ายประจำปีบันทึกลงในทะเบียนรายจ่าย ในช่อง “งบประมาณคงเหลือ” โดยแยกตามแผนงาน งาน หมวด ประเภทโครงการ และแหล่งเงิน “งบประมาณ”

ข้อ ๒๖ เมื่อได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ก่อหนี้ผูกพัน เบิกจ่ายเงินหรือยืมเงิน ที่ได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้แล้ว ให้บันทึกลดยอดในช่อง “งบประมาณคงเหลือ” และนำยอดเงินดังกล่าวบันทึกในช่อง “ผูกพัน”

ข้อ ๒๗ เมื่อได้รับอนุมัติให้จ่ายเงินซึ่งปรากฏตามรายงานการจัดทำเช็ค/ใบถอน หรือได้รับการส่งใช้เงินยืมเงินงบประมาณให้บันทึกลดยอดในช่อง “ผูกพัน” และนำยอดเงินดังกล่าวบันทึกในช่อง “เบิกจ่าย”

ข้อ ๒๘ กรณีที่ลดยอดงบประมาณแล้ว ต่อมาไม่ได้ใช้หรือมีเงินคงเหลือ ให้นำยอดเงินที่ได้ลดไปแล้วเพิ่มยอดในช่อง “งบประมาณคงเหลือ” และลดยอดในช่อง “ผูกพัน”

ข้อ ๒๙ เมื่อได้รับอนุมัติให้จ่ายขาดเงินสะสม เงินทุนสำรองเงินสะสม หรือเงินกู้ให้นำยอดเงินที่ได้รับอนุมัติบันทึกรายการในทะเบียนรายจ่าย โดยระบุแหล่งเงิน “เงินสะสม เงินทุนสำรองเงินสะสม หรือเงินกู้” แล้วแต่กรณีและบันทึกรายการที่เกิดขึ้นโดยอนุโลมตามข้อ ๒๖ ถึงข้อ ๒๘

ส่วนที่ ๒

การบันทึกรายการในสมุดเงินสดจ่าย

ข้อ ๓๐ เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ่ายเงิน ให้จัดทำฎีกาและหากมีการหักภาษี ณ ที่จ่าย ไว้เพื่อนำส่งหน่วยงานสรรพากรให้ออกหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย จำนวน 1 ชุด (๓ฉบับ) มอบให้ผู้ขายหรือผู้รับจ้าง ๑ ฉบับ ติดไว้กับฎีกา ๑ฉบับ และเก็บรวบรวมไว้เป็นหลักฐาน ๑ฉบับ ให้บันทึกบัญชีดังนี้

สมุดเงินสดจ่าย	
เดบิต รายจ่าย (หมวดที่จ่าย)	XXX

เครดิต เงินฝากธนาคาร	XXX
เงินรับฝากภาษีหัก ณ ที่จ่าย	XXX

ข้อ ๓๑ เมื่อนำเงินภาษีที่รับฝากไว้ส่งหน่วยงานสรรพากร ให้จัดทำฎีกาและบันทึกบัญชีดังนี้
สมุดเงินสดจ่าย

เดบิต เงินรับฝากภาษีหัก ณ ที่จ่าย	XXX
เครดิต เงินฝากธนาคาร	XXX

ข้อ ๓๒ เมื่อมีการชำระหนี้เงินกู้ให้แก่เจ้าหนี้โดยตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้ในงบกลาง ประเภทค่าชำระหนี้เงินต้นและประเภทค่าชำระดอกเบี้ย ให้จัดทำฎีกาและบันทึกรายการในทะเบียนรายจ่ายตามยอดที่ชำระโดยบันทึกบัญชีดังนี้

สมุดเงินสดจ่าย	
เดบิต เจ้าหนี้เงินกู้ (ชื่อแหล่งเงินกู้) (เฉพาะเงินต้น)	XXX
งบกลาง (เฉพาะดอกเบี้ย)	XXX
เครดิต เงินฝากธนาคาร	XXX

ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ให้บันทึกบัญชีโดยใช้ใบผ่านรายการบัญชีทั่วไป ดังนี้

เดบิต งบกลาง (เฉพาะเงินต้น)	XXX
เครดิต เงินสะสม	XXX
รายจ่ายจากเงินกู้รอชดใช้ (ถ้ามี)	XXX

ส่วนที่ ๓

การบันทึกบัญชีเงินยืม

ข้อ ๓๓ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ่ายเงินยืม จากรายการที่ได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้หรือเงินอุดหนุนระบุวัตถุประสงค์/เฉพาะกิจที่ได้รับแจ้งการจัดสรรแล้ว ให้จัดทำฎีกาและบันทึกรายการในทะเบียนลูกหนี้เงินยืมโดยบันทึกบัญชีดังนี้

สมุดเงินสดจ่าย	
เดบิต ลูกหนี้เงินยืม	XXX
เครดิต เงินฝากธนาคาร	XXX

ข้อ ๓๔ เมื่อส่งใบสำคัญคู่จ่ายเพื่อหักล้างเงินยืม ให้จัดทำฎีกาพร้อมแนบใบสำคัญคู่จ่าย โดยการส่งใช้เงินยืมแบ่งเป็น ๓กรณีดังนี้

(๑) กรณีส่งใบสำคัญคู่จ่าย เท่ากับจำนวนเงินที่ยืม ให้จัดทำใบผ่านรายการบัญชีทั่วไป โดยบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต รายจ่าย (หมวดที่จ่าย)	XXX
เครดิต ลูกหนี้เงินยืม	XXX

(๒) กรณีส่งใบสำคัญคู่จ่าย น้อยกว่าจำนวนเงินที่ยืม ให้จัดทำใบผ่านรายการบัญชีทั่วไปและบันทึกบัญชีเหมือน (๑) เฉพาะจำนวนเงินที่เท่ากับใบสำคัญคู่จ่าย สำหรับจำนวนเงินที่เหลือให้บันทึกรายการเพิ่มยอดในทะเบียนรายจ่าย ช่อง “งบประมาณคงเหลือ” และบันทึกบัญชีดังนี้

สมุดเงินสดรับ		
เดบิต	เงินฝากธนาคาร	XXX
	เครดิต ลูกหนี้เงินยืม	XXX

(๓) กรณีส่งใบสำคัญคู่จ่าย มากกว่าจำนวนเงินที่ยืม ให้จัดทำใบผ่านรายการบัญชีทั่วไปและบันทึกบัญชีเหมือน (๑) เฉพาะจำนวนเงินที่เท่ากับเงินที่ยืม สำหรับจำนวนเงินที่เพิ่มจากเงินที่ยืมให้บันทึกรายการลดยอดในทะเบียนรายจ่าย ช่อง “งบประมาณคงเหลือ” และบันทึกบัญชีดังนี้

สมุดเงินสดจ่าย		
เดบิต	รายจ่าย (หมวดที่จ่าย)	XXX
	เครดิต เงินฝากธนาคาร	XXX

หมวด ๔

การบันทึกบัญชีเงินที่ไม่ปรากฏรายการในงบประมาณรายจ่าย

ส่วนที่ ๑

เงินอุดหนุนระบุวัตถุประสงค์/เฉพาะกิจ

ข้อ ๓๕ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับแจ้งการจัดสรรเงินอุดหนุนระบุวัตถุประสงค์/เฉพาะกิจ ให้บันทึกรายการในทะเบียนรายจ่ายในช่อง “งบประมาณคงเหลือ” โดยแยกตามแผนงาน งาน หมวด ประเภท โครงการ และแหล่งเงิน “เงินอุดหนุนระบุวัตถุประสงค์/เฉพาะกิจ”

ข้อ ๓๖ เมื่อดำเนินการก่องหนผู้กผัน เบิกจ่ายเงิน หรือยืมเงิน จากการจัดสรรเงินตามข้อ ๓๕ ให้บันทึกรายการที่เกิดขึ้นโดยอนุโลมตามข้อ ๒๖ และข้อ ๒๗

ข้อ ๓๗ เมื่อได้รับเงินอุดหนุนตามข้อ ๓๕ กรณีที่ไม่มีค่าปรับการผิดสัญญาให้บันทึกบัญชี ดังนี้

ทะเบียนเงินรายรับ		
เดบิต	เงินรายรับ	XXX
	เครดิต เงินอุดหนุนระบุวัตถุประสงค์/เฉพาะกิจ	XXX
สมุดเงินสดรับ		
เดบิต	เงินฝากธนาคาร (จำนวนเท่าที่รับจริง)	XXX
	เครดิต เงินรายรับ	XXX

ข้อ ๓๘ เมื่อได้รับอนุมัติให้จ่ายเงินอุดหนุนตามข้อ ๓๗ ให้จัดทำฎีกา และบันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดจ่าย		
เดบิต	รายจ่าย (หมวดที่จ่าย)	XXX
	เครดิต เงินฝากธนาคาร (จำนวนเท่าที่จ่ายจริง)	XXX

เงินรับฝากภาษีหัก ณ ที่จ่าย XXX

หากมีเงินอุดหนุนเหลือจ่ายที่ส่งคืนรัฐบาลให้จัดภูมิภาค โดยบันทึกรายการในทะเบียนรายจ่ายโดยอนุโลมตามข้อ ๒๘ และบันทึกบัญชี ดังนี้

ทะเบียนเงินรายรับ

เดบิต	เงินอุดหนุนระบุวัตถุประสงค์/เฉพาะกิจ	XXX
	เครดิต เงินรายรับ	XXX

สมุดเงินสดจ่าย

เดบิต	เงินรายรับ	XXX
	เครดิต เงินฝากธนาคาร	XXX

ข้อ ๓๙ เมื่อได้รับเงินอุดหนุนตามข้อ ๓๕ กรณีที่มีค่าปรับการผิดสัญญา ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีจังหวัดหักค่าปรับการผิดสัญญาไว้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ให้บันทึกบัญชี ดังนี้

ทะเบียนเงินรายรับ

เดบิต	เงินรายรับ	XXX
	เครดิต เงินอุดหนุนระบุวัตถุประสงค์/เฉพาะกิจ	XXX

สมุดเงินสดรับ

เดบิต	เงินฝากธนาคาร (จำนวนเท่าที่รับจริง)	XXX
	ค่าปรับหน้าภูมิภาค	XXX
	เครดิต เงินรายรับ	XXX

(๒) กรณีจังหวัดไม่ได้หักค่าปรับการผิดสัญญาไว้ให้บันทึกบัญชี ดังนี้

ทะเบียนเงินรายรับ		
เดบิต	เงินรายรับ	XXX
	เครดิต เงินอุดหนุนระบுவัตถุประสงค์/เฉพาะกิจ	XXX
สมุดเงินสดรับ		
เดบิต	เงินฝากธนาคาร	XXX
	เครดิต เงินรายรับ	XXX

ข้อ ๔๐ เมื่อได้รับอนุมัติให้จ่ายเงินอุดหนุนตามข้อ ๓๕ ให้จัดทำฎีกา และดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีจังหวัดหักค่าปรับการผิดสัญญาไว้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ให้บันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดจ่าย		
เดบิต	รายจ่าย (หมวดที่จ่าย)	XXX
	เครดิต เงินฝากธนาคาร	XXX
	เงินรับฝากภาษีหัก ณ ที่จ่าย	XXX
	ค่าปรับหน้าฎีกา	XXX

และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกไปรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย เพื่อรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่ายและสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดออกหนังสือรับรองการหักค่าปรับการผิดสัญญาให้ผู้รับจ้างหรือผู้ขาย

(๒) กรณีจังหวัดไม่หักค่าปรับการผิดสัญญาไว้ให้บันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดจ่าย		
เดบิต	รายจ่าย (หมวดที่จ่าย)	XXX
	เครดิต เงินฝากธนาคาร	XXX
	เงินรับฝากภาษีหัก ณ ที่จ่าย	XXX
	เงินรับฝากเงินรอคืนจังหวัด (ค่าปรับการผิดสัญญา)	XXX

และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกไปรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย เพื่อรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย และค่าปรับการผิดสัญญาให้ผู้รับจ้างหรือผู้ขาย

ข้อ ๔๑ เมื่อนำเงินค่าปรับการผิดสัญญาซึ่งเป็นเงินเหลือจ่ายส่งคืนสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเพื่อนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ให้จัดทำฎีกาและบันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดจ่าย		
เดบิต	เงินรับฝากเงินรอคืนจังหวัด (ค่าปรับการผิดสัญญา)	XXX
	เครดิต เงินฝากธนาคาร	XXX

ข้อ ๔๒ ณ วันสิ้นปีงบประมาณ กรณียังไม่ได้รับเงินและเบิกจ่ายเงินอุดหนุนตามข้อ ๓๕ ภายในปีงบประมาณ ให้ขอเงินไปที่สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด จำนวนเท่าที่ได้รับจัดสรรในปีนั้น และให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ด้านรายรับ ให้จัดทำใบผ่านรายการบัญชีทั่วไปและบันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต	รายได้จากรัฐบาลต่างประเทศ	XXX	
	เครดิต เงินรายรับ		XXX
	ทะเบียนเงินรายรับ		
เดบิต	เงินรายรับ	XXX	
	เครดิต เงินอุดหนุนระบุวัตถุประสงค์/เฉพาะกิจ		XXX

(๒) ด้านรายจ่าย ให้จัดทำฎีกาและบันทึกบัญชีโดยใช้ใบผ่านรายการบัญชีทั่วไป ดังนี้

เดบิต	รายจ่าย (หมวดที่จ่าย)	XXX
	เครดิต รายจ่ายค้างจ่าย	XXX

ข้อ ๔๓ เมื่อเริ่มปีงบประมาณใหม่ ให้นำทะเบียนรายจ่ายของเงินอุดหนุนตามข้อ ๔๒ ที่เบิกจ่ายไม่ทัน ในปีงบประมาณที่แล้วมาใช้บันทึกรายการต่อไป และเมื่อมีการรับและจ่ายเงิน ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ด้านรายรับ

(๑.๑) กรณีจังหวัดหักค่าปรับการผิดสัญญาไว้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ให้บันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดรับ		
เดบิต	เงินฝากธนาคาร (จำนวนเท่าที่รับจริง)	XXX
	ค่าปรับหน้าฎีกา	XXX
	เครดิต รายได้จากรัฐบาลค้างรับ	XXX

(๑.๒) กรณีจังหวัดไม่ได้หักค่าปรับการผิดสัญญาไว้ให้บันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดรับ		
เดบิต	เงินฝากธนาคาร	XXX
	เครดิต รายได้จากรัฐบาลค้างรับ	XXX

(๒) ด้านรายจ่าย

(๒.๑) กรณีจังหวัดหักค่าปรับการผิดสัญญาไว้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ให้จัดทำฎีกาและบันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดจ่าย		
เดบิต	รายจ่ายค้างจ่าย	XXX
	เครดิต เงินฝากธนาคาร	XXX
	เงินรับฝากภาษีหัก ณ ที่จ่าย	XXX
	ค่าปรับหน้าฎีกา	XXX

(๒.๒) กรณีจังหวัดไม่ได้หักค่าปรับการผิดสัญญาไว้ให้จัดทำฎีกาและบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	รายจ่ายค้างจ่าย	XXX
	เครดิต เงินฝากธนาคาร	XXX
	เงินรับฝากภาษีหัก ณ ที่จ่าย	XXX
	เงินรับฝากเงินรอคืนจังหวัด (ค่าปรับการผิดสัญญา)	XXX

ข้อ ๔๔ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับเงินอุดหนุนโดยผูกพันงบประมาณรายจ่ายมากกว่าหนึ่งปีงบประมาณ และได้รับจัดสรรเงินอุดหนุนเป็นบางส่วน ของโครงการทั้งหมดในปีที่ผูกพันสัญญาสำหรับเงินอุดหนุนส่วนที่เหลือจะได้รับการจัดสรรในปีต่อไป ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) บันทึกรายการในทะเบียนรายจ่ายช่อง “งบประมาณคงเหลือ” จำนวนเท่าที่ได้รับอนุมัติทั้งโครงการ

(๒) เมื่อมีการรับเงินให้ปฏิบัติตามข้อ ๓๕ ข้อ ๓๗ หรือข้อ ๓๘ แล้วแต่กรณี

(๓) หากสิ้นปีงบประมาณมีเงินคงเหลือยังไม่ได้เบิกจ่ายให้เจ้าหน้าที่ตามสัญญาให้ขอคืนเงินไปที่สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดจำนวนเท่าที่ได้รับจัดสรรในปีนั้น

(๔) ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ให้บันทึกจำนวนเงินที่ยังไม่ได้รับทั้งสิ้น โดยใช้ใบผ่านรายการบัญชีทั่วไป และบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	รายได้จากรัฐบาลค้ำรับ (จำนวนเงินที่เหลือทั้งโครงการ)	XXX
	เครดิต เงินอุดหนุนระบุมูลนิธิ/เฉพาะกิจ	XXX

เดบิต	รายจ่าย (หมวดที่จ่าย)	XXX	
	เครดิต รายจ่ายค้ำจ่าย (จำนวนเงินที่เหลือทั้งโครงการ)		XXX

เมื่อมีการรับเงินและจ่ายเงินในปีงบประมาณใหม่ ให้จัดทำฎีกาและบันทึกบัญชี ดังนี้

(๑) ด้านรายรับ

(๑.๑) กรณีจังหวัดหักค่าปรับการผิดสัญญาไว้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ให้บันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดรับ

เดบิต	เงินฝากธนาคาร (จำนวนเท่าที่รับจริง)	XXX	
	ค่าปรับหน้าฎีกา		XXX
	เครดิต รายได้จากรัฐบาลค้ำรับ		XXX

(๑.๒) กรณีจังหวัดไม่ได้หักค่าปรับการผิดสัญญาไว้ให้บันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดรับ

เดบิต	เงินฝากธนาคาร	XXX	
	เครดิต รายได้จากรัฐบาลค้ำรับ		XXX

(๒) ด้านรายจ่าย

(๒.๑) กรณีจังหวัดหักค่าปรับการผิดสัญญาไว้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ให้จัดทำฎีกาและบันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดจ่าย

เดบิต	รายจ่ายค้ำจ่าย	XXX	
	เครดิต เงินฝากธนาคาร		XXX
	เงินรับฝากภาษีหัก ณ ที่จ่าย		XXX
	ค่าปรับหน้าฎีกา		XXX

(๒.๒) กรณีจังหวัดไม่หักค่าปรับการผิดสัญญาไว้ให้จัดทำฎีกาและบันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต	รายจ่ายค้ำจ่าย	XXX	
	เครดิต เงินฝากธนาคาร		XXX
	เงินรับฝากภาษีหัก ณ ที่จ่าย		XXX
	เงินรับฝากเงินรอคืนจังหวัด (ค่าปรับการผิดสัญญา)		XXX

ส่วนที่ ๒

การรับ จ่ายเงินกู้

ข้อ ๔๕ เมื่อได้รับอนุมัติให้กู้เงินและรับเงินจากแหล่งเงินกู้ให้บันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดรับ

เดบิต	เงินฝากธนาคาร	XXX	
	เครดิต เจ้าหนี้เงินกู้ (ชื่อแหล่งเงินกู้)		XXX

ข้อ ๔๖ เมื่อได้รับอนุมัติให้จ่ายเงินกู้ตามข้อ ๔๕ ให้จัดทำฎีกาและบันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดจ่าย

เดบิต	ทรัพย์สินเกิดจากเงินกู้ (หมวดค่าครุภัณฑ์หรือค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง)	XXX
	รายจ่ายจากเงินกู้รอชดใช้ (ทุกหมวดยกเว้นค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง)	XXX
	เครดิต เงินฝากธนาคาร	XXX
	เงินรับฝากภาษีหัก ณ ที่จ่าย	XXX
	เงินรายรับ (ค่าปรับการผิดสัญญา (ถ้ามี))	XXX
	ทะเบียนเงินรายรับ	
เดบิต	เงินรายรับ	XXX
	เครดิต ค่าปรับการผิดสัญญา (ถ้ามี)	XXX

หมวด ๕

การจ่ายเงินล่วงหน้า และเงินประกันผลงาน

ข้อ ๔๗ กรณีที่ทำสัญญาและกำหนดเงื่อนไข ดังนี้

(๑) ผู้ซื้อหรือผู้ว่าจ้างตกลงจ่ายเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างล่วงหน้าและหักเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างในแต่ละงวดเพื่อใช้คืนเงินล่วงหน้าจนกว่าจะครบ

(๒) ผู้ซื้อหรือผู้ว่าจ้างกำหนดให้หักเงินประกันผลงานจากเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างที่จ่ายในแต่ละงวดเมื่อจ่ายเงินล่วงหน้าให้แก่ผู้ขายหรือผู้รับจ้าง ให้จัดทำฎีกาและบันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดจ่าย

เดบิต	ค่าครุภัณฑ์หรือค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างจ่ายล่วงหน้า	XXX
	เครดิต เงินฝากธนาคาร	XXX

เมื่อจ่ายเงินให้แก่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างแต่ละงวดตามสัญญา โดยหักเงินประกันผลงานและหักเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างเพื่อใช้คืนเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างล่วงหน้า ให้จัดทำฎีกาและบันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดจ่าย

เดบิต	ค่าครุภัณฑ์หรือค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง (จำนวนเงินที่จ่ายในงวดนั้น)	XXX
	เครดิต เงินฝากธนาคาร	XXX
	เงินรับฝากเงินประกันผลงาน	XXX
	ค่าครุภัณฑ์หรือค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างจ่ายล่วงหน้า	XXX
	เงินรับฝากภาษีหัก ณ ที่จ่าย	XXX
	เงินรายรับ (ค่าปรับการผิดสัญญา (ถ้ามี))	XXX

ทะเบียนเงินรายรับ

เดบิต	เงินรายรับ	XXX
-------	------------	-----

เครดิต ค่าปรับการผิดสัญญา (ถ้ามี)	XXX
ข้อ ๔๘ เมื่อจ่ายคืนเงินประกันผลงาน ให้จัดทำฎีกาและบันทึกบัญชีดังนี้	
สมุดเงินสดจ่าย	
เดบิต เงินรับฝากเงินประกันผลงาน	XXX
เครดิต เงินฝากธนาคาร	XXX

หมวด ๖

การกันเงิน

ข้อ ๔๙ เมื่อใกล้สิ้นปีงบประมาณ และได้รับอนุมัติให้กันเงิน ทั้งที่ได้ก่องหนผู้กักและไม่ได้ก่องหนผู้กัก ให้จัดทำฎีกาและบันทึกบัญชีโดยใช้ใบผ่านรายการบัญชีทั่วไป ดังนี้

เดบิต รายจ่าย (หมวดที่จ่าย)	XXX
เครดิต รายจ่ายค้างจ่าย	XXX

ข้อ ๕๐ ในปีงบประมาณใหม่ เมื่อมีการเบิกจ่ายเงินที่ได้กันเงินไว้ตามข้อ ๔๙ ให้จัดทำฎีกาและบันทึกบัญชีดังนี้

สมุดเงินสดจ่าย	
เดบิต รายจ่ายค้างจ่าย	XXX
เครดิต เงินฝากธนาคาร	XXX
เงินรับฝากภาษีหัก ณ ที่จ่าย	XXX
เงินรายรับ (ค่าปรับการผิดสัญญา (ถ้ามี))	XXX
ทะเบียนเงินรายรับ	
เดบิต เงินรายรับ	XXX
เครดิต ค่าปรับการผิดสัญญา (ถ้ามี)	XXX

ข้อ ๕๑ เมื่อมีการเบิกจ่ายเงินตามข้อ ๔๙ และมีเงินเหลือจ่ายจากรายจ่ายดังกล่าว ให้บันทึกบัญชีโดยใช้ใบผ่านรายการบัญชีทั่วไป ดังนี้

เดบิต รายจ่ายค้างจ่าย	XXX
เครดิต เงินสะสม	XXX

ข้อ ๕๒ ณ วันสิ้นปีงบประมาณ หากมีลูกหนี้เงินยืมรายใดมีความจำเป็นต้องจ่ายคาบเกี่ยวไปถึงปีงบประมาณใหม่หรือไม่สามารถส่งใช้เงินยืมได้ทันภายในปีงบประมาณที่ยืมให้จัดทำฎีกาและระบุในช่องหมายเหตุว่า “ผิดส่งใบสำคัญ” และบันทึกบัญชีโดยใช้ใบผ่านรายการบัญชีทั่วไป ดังนี้

เดบิต รายจ่าย (หมวดที่จ่าย)	XXX
เครดิต รายจ่ายผิดส่งใบสำคัญ (จำนวนเท่ากับที่ยืม)	XXX

ข้อ ๕๓ ในปีงบประมาณใหม่ เมื่อมีการส่งใบสำคัญคู่จ่ายพร้อมเงินสดคงเหลือ (ถ้ามี) เพื่อส่งใช้เงินยืมตามข้อ ๕๒ ให้บันทึกบัญชีโดยใช้ใบผ่านรายการบัญชีทั่วไป ดังนี้

เดบิต รายจ่ายผิดส่งใบสำคัญ (จำนวนเท่ากับที่ยืม)	XXX
เครดิต ลูกหนี้เงินยืม	XXX

	เงินสะสม (เงินสดที่เหลือ)	XXX
สมุดเงินสดรับ		
เดบิต	เงินฝากธนาคาร	XXX
	เครดิต ลูกหนี้เงินยืม	XXX

หมวด ๗

การบันทึกบัญชีการจ่ายเงินสะสม

ส่วนที่ ๑

การใช้เงินสะสมทดรองจ่าย การยืมเงินสะสม และการจ่ายเงินสะสม

ข้อ ๕๔ กรณีสามเดือนแรกของปีงบประมาณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับอนุมัติให้จ่ายเงินตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีแล้ว แต่มีรายได้ไม่เพียงพอที่จะดำเนินการ และได้ใช้เงินสะสมทดรองจ่ายให้จัดทำฎีกาและบันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดจ่าย		
เดบิต	รายจ่าย (หมวดที่จ่าย)	XXX
	เครดิต เงินฝากธนาคาร	XXX
	เงินรับฝากภาษีหัก ณ ที่จ่าย	XXX

ข้อ ๕๕ เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับแจ้งการจัดสรรเงินอุดหนุนระบุวัตถุประสงค์/เฉพาะกิจ แต่ยังไม่ได้รับเงิน หากมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงิน และได้ยืมเงินสะสมทดรองจ่ายไปพลางก่อน ให้บันทึกในทะเบียนรายจ่ายตามข้อ ๓๕ โดยจัดทำฎีกาและดำเนินการ ดังนี้

(๑) บันทึกบัญชีในสมุดเงินสดจ่าย

เดบิต	รายจ่าย (หมวดที่จ่าย)	XXX
	เครดิต เงินฝากธนาคาร	XXX
	เงินรับฝากภาษีหัก ณ ที่จ่าย	XXX

(๒) จัดทำใบผ่านรายการบัญชีทั่วไป และบันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต	ลูกหนี้เงินสะสม	XXX
	เครดิต เจ้าหนี้เงินสะสม	XXX

ข้อ ๕๖ กรณีกิจการพาณิชย์ได้รับอนุมัติให้ยืมเงินสะสม หรือกรณีได้รับอนุมัติให้ยืมเงินสะสมเพื่อจ่ายให้ผู้รับบำนาญที่เปลี่ยนแปลงสถานที่รับบำนาญ เมื่อมีการจ่ายเงินให้จัดทำฎีกาและบันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดจ่าย		
เดบิต	ลูกหนี้เงินยืมเงินสะสม	XXX
	เครดิต เงินฝากธนาคาร	XXX

ข้อ ๕๗ เมื่อได้รับอนุมัติให้จ่ายเงินสะสมให้จัดทำฎีกาและบันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดจ่าย		
เดบิต	เงินสะสม (จำนวนเงินที่จ่าย)	XXX

เครดิต เงินฝากธนาคาร	XXX
เงินรับฝากภาษีหัก ณ ที่จ่าย	XXX
เงินรายรับ (ค่าปรับการผิดสัญญา (ถ้ามี))	XXX
ทะเบียนเงินรายรับ	
เดบิต เงินรายรับ	XXX
เครดิต ค่าปรับการผิดสัญญา (ถ้ามี)	XXX

หากมีการจ่ายจากเงินสะสม เป็นค่าครุภัณฑ์หรือค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ให้นำไปบันทึกทะเบียนพัสดุที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ ๒

การส่งใช้เงินยืมเงินสะสม

ข้อ ๕๘ เมื่อได้รับเงินอุดหนุนระบุวัตถุประสงค์/เฉพาะกิจ ที่ได้ยืมเงินสะสมตรงจ่ายไปพลางก่อน ตามข้อ ๕๕ ให้จัดทำใบผ่านรายการบัญชีทั่วไปและบันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต เจ้าหนี้เงินสะสม	XXX
เครดิต ลูกหนี้เงินสะสม	XXX

ข้อ ๕๙ เมื่อได้รับคืนเงินยืมเงินสะสมตามข้อ ๕๖ ให้บันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดรับ	
เดบิต เงินฝากธนาคาร	XXX
เครดิต ลูกหนี้เงินยืมเงินสะสม	XXX

หมวด ๘
การจำหน่ายหนี้สูญ

ข้อ ๖๐ เมื่อได้รับอนุมัติให้จำหน่ายหนี้สูญ ให้จัดทำใบผ่านรายการบัญชีทั่วไปและบันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต เงินสะสม	XXX
เครดิต ลูกหนี้ (ประเภทที่ได้รับอนุมัติ)	XXX

หมวด ๙
การปรับปรุงบัญชี

ข้อ ๖๑ เมื่อพบว่ามีกรบันทึกบัญชีผิดพลาดรายการ ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดทำใบผ่านรายการบัญชีทั่วไป และบันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต รายการ (หมวดที่ถูก)	XXX
เครดิต รายการ (หมวดที่ผิด)	XXX

(๒) บันทึกทะเบียนรายการของประเภทรายการที่ผิด โดยลดยอดในช่อง “เบิกจ่าย” และเพิ่มยอดในช่อง “งบประมาณคงเหลือ”

(๓) บันทึกทะเบียนรายการของประเภทรายการที่ถูก โดยลดยอดในช่อง “งบประมาณคงเหลือ” และเพิ่มยอดในช่อง “เบิกจ่าย”

ข้อ ๖๒ เมื่อพบว่าบันทึกบัญชีรายได้ในทะเบียนเงินรายรับผิดประเภท ให้แก้ไขรายการโดยลดยอดประเภทรายได้ที่ผิด และเพิ่มยอดประเภทรายได้ที่ถูกในทะเบียนเงินรายรับ โดยจัดทำใบผ่านรายการบัญชีทั่วไป และบันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต รายได้ (ประเภทที่ผิด)	XXX
เครดิต รายได้ (ประเภทที่ถูก)	XXX

ข้อ ๖๓ เมื่อมีการเบิกเงินค่าใช้จ่ายไปแล้ว ต่อมามีการทักท้วงว่า เบิกเงินไม่ถูกต้องตามระเบียบและต้องคืนเงิน ให้ดำเนินการแล้วแต่กรณี ดังนี้

(๑) กรณีได้รับการชดใช้เงินคืน ภายในปีงบประมาณที่เบิกเงินค่าใช้จ่าย ให้บันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดรับ	
เดบิต เงินฝากธนาคาร	XXX
เครดิต รายการ (หมวดที่จ่าย)	XXX

และบันทึกรายการในทะเบียนรายการตามข้อ ๖๑ (๒)

(๒) กรณีได้รับการชดใช้เงินคืน ภายหลังปีงบประมาณที่เบิกเงินค่าใช้จ่าย ให้บันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดรับ	
เดบิต เงินฝากธนาคาร	XXX
เครดิต เงินสะสม	XXX

ข้อ ๖๔ กรณีมีการเบิกค่าใช้จ่ายไปแล้ว และตรวจสอบพบว่าการเบิกเงินค่าใช้จ่ายโดยมิชอบ และได้ดำเนินการตามวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง โดยได้พิจารณาความผิดทางละเมิดแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้จัดทำใบผ่านรายการบัญชีทั่วไปและดำเนินการแล้วแต่กรณี ดังนี้

(๑) กรณีตรวจสอบพบภายในปีงบประมาณที่เบิกค่าใช้จ่าย ให้บันทึกบัญชี ดังนี้		
เดบิต ลูกหนี้อื่น ๆ	XXX	
เครดิต รายจ่าย (หมวดที่จ่าย)		XXX

และบันทึกรายการในทะเบียนรายจ่ายตามข้อ ๖๑ (๒)

(๒) กรณีตรวจสอบพบภายหลังปีงบประมาณที่เบิกค่าใช้จ่าย ให้บันทึกบัญชี ดังนี้		
เดบิต ลูกหนี้อื่น ๆ	XXX	
เครดิต เงินสะสม		XXX

ข้อ ๖๕ เมื่อได้รับการชดใช้เงินคืนตามข้อ ๖๔ (๑) และ (๒) ให้บันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดรับ		
เดบิต เงินฝากธนาคาร	XXX	
เครดิต ลูกหนี้อื่น ๆ		XXX

หมวด ๑๐

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๖๖ เมื่อได้รับเงินรายได้และต่อมามีการขอเงินคืนในลักษณะของลาภมิควรได้ให้ดำเนินการแล้วแต่กรณีดังนี้

(๑) กรณีคืนภายในปีงบประมาณที่รับเงิน ให้จัดทำฎีกาและบันทึกบัญชี ดังนี้		
ทะเบียนเงินรายรับ		
เดบิต รายได้ประเภทที่ขอคืน	XXX	
เครดิต เงินรายรับ		XXX

สมุดเงินสดจ่าย		
เดบิต เงินรายรับ	XXX	
เครดิต เงินฝากธนาคาร		XXX

(๒) กรณีคืนภายหลังปีงบประมาณที่รับเงิน ให้จัดทำฎีกาและบันทึกบัญชี ดังนี้		
สมุดเงินสดจ่าย		
เดบิต เงินสะสม	XXX	
เครดิต เงินฝากธนาคาร		XXX

ข้อ ๖๗ เมื่อพบว่ามีเงินเกินบัญชีให้ดำเนินการแล้วแต่กรณีดังนี้

(๑) กรณีบันทึกบัญชีถูกต้องแต่นำเงินฝากธนาคารไว้เกินกว่าเงินที่ปรากฏในใบเสร็จรับเงิน ให้บันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดรับ		
เดบิต เงินฝากธนาคาร	XXX	

เครดิต เงินเกินบัญชี	XXX
----------------------	-----

เมื่อตรวจสอบแล้วปรากฏหลักฐานว่าเป็นของผู้ใดให้ออนเงินเกินบัญชีโดยจัดทำฎีกาและ
บันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดจ่าย

เดบิต เงินเกินบัญชี	XXX
---------------------	-----

เครดิต เงินฝากธนาคาร	XXX
----------------------	-----

หากไม่ปรากฏหลักฐานว่าเป็นของผู้ใดให้ออกใบเสร็จรับเงินและจัดทำใบผ่านรายการบัญชี
ทั่วไป โดยบันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต เงินเกินบัญชี	XXX
---------------------	-----

เครดิต เงินรายรับ	XXX
-------------------	-----

ทะเบียนเงินรายรับ

เดบิต เงินรายรับ	XXX
------------------	-----

เครดิต รายได้เบ็ดเตล็ด	XXX
------------------------	-----

(๒) กรณีบันทึกบัญชีเงินฝากธนาคารและรายได้เกินกว่าเงินที่ปรากฏในใบเสร็จรับเงิน ให้
จัดทำใบผ่านรายการบัญชีทั่วไป และบันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต เงินรายรับ	XXX
------------------	-----

เครดิต เงินเกินบัญชี	XXX
----------------------	-----

เดบิต เงินเกินบัญชี	XXX
---------------------	-----

เครดิต เงินฝากธนาคาร	XXX
----------------------	-----

ทะเบียนเงินรายรับ

เดบิต รายได้ตามประเภทที่รับ	XXX
-----------------------------	-----

เครดิต เงินรายรับ	XXX
-------------------	-----

ข้อ ๖๘ เมื่อพบว่ามีการจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้มากกว่าใบสำคัญคู่จ่าย หรือจ่ายแล้วไม่มีใบสำคัญคู่จ่าย
ให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงและดำเนินการสอบสวนหาสาเหตุของเงินที่หายไป ในระหว่างดำเนินการสอบสวน
ข้อเท็จจริงให้จัดทำใบผ่านรายการบัญชีทั่วไป และบันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต เงินขาดบัญชี	XXX
--------------------	-----

เครดิต รายจ่าย (หมวดที่จ่าย)	XXX
------------------------------	-----

เมื่อสอบสวนข้อเท็จจริงจนได้ผู้รับผิดชอบแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) เมื่อผู้รับผิดชอบได้ทำสัญญารับผิดชอบต่อหนี้ให้จัดทำใบผ่านรายการบัญชีทั่วไป และบันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต ลูกหนี้อื่น ๆ	XXX
---------------------	-----

เครดิต เงินขาดบัญชี	XXX
---------------------	-----

(๒) เมื่อผู้รับสภาพหนี้ตาม (๑) ชำระหนี้ให้บันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดรับ

เดบิต เงินฝากธนาคาร	XXX
---------------------	-----

เครดิต ลูกหนี้อื่น ๆ XXX

ข้อ ๖๙ ณ วันสิ้นปีงบประมาณ มีการวางฎีกาเพื่อเบิกจ่ายเงินทุกประเภท แต่ไม่สามารถตรวจสอบและเบิกจ่ายได้ทันภายในวันทำการสุดท้ายของปีงบประมาณ ให้จัดทำใบผ่านรายการบัญชีทั่วไปและบันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต รายจ่าย (หมวดที่จ่าย)	XXX
เครดิต ฎีกาค้างจ่าย	XXX

ข้อ ๗๐ เมื่อถึงกำหนดต้องส่งเงินสมทบกองทุนส่งเสริมกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทตามอัตราที่ระเบียบกำหนด ให้จัดทำฎีกาและบันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดจ่าย	
เดบิต เงินฝาก..... (ชื่อกองทุน)	XXX
เครดิต เงินฝากธนาคาร	XXX

ข้อ ๗๑ ทุกวันทำการสุดท้ายของเดือน ให้รวบรวมตัวเลขในสมุดเงินสดรับ โดยจัดทำใบผ่านรายการบัญชีมาตรฐาน และบันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต เงินฝากธนาคาร	XXX
เครดิต เงินรายรับ	XXX
เงินรับฝาก (ประเภทที่รับฝาก)	XXX

ฯลฯ

และให้นำรายการบัญชีที่แสดงในใบผ่านรายการบัญชีมาตรฐาน ไปบันทึกบัญชีแยกประเภทข้อ ๗๒ ทุกวันทำการสุดท้ายของเดือน ให้รวบรวมตัวเลขในสมุดเงินสดจ่าย โดยจัดทำใบผ่านรายการบัญชีมาตรฐาน และบันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต รายจ่าย (หมวดที่จ่าย)	XXX
เงินรับฝาก (ประเภทที่รับฝาก)	XXX

ฯลฯ

เครดิต เงินฝากธนาคาร	XXX
----------------------	-----

และให้นำรายการบัญชีที่แสดงในใบผ่านรายการบัญชีมาตรฐาน ไปบันทึกบัญชีแยกประเภทเมื่อมีการจ่ายเงินจากบัญชีกระแสรายวัน ให้ทำการปรับปรุงบัญชีโดยจัดทำใบผ่านรายการบัญชีทั่วไปและบันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต เงินฝากธนาคาร-กระแสรายวัน	XXX
เครดิต เงินฝากธนาคาร-ออมทรัพย์	XXX

ข้อ ๗๓ ทุกวันทำการสุดท้ายของเดือน ให้รวบรวมตัวเลขในทะเบียนเงินรายรับ โดยจัดทำใบผ่านรายการบัญชีมาตรฐาน และบันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต เงินรายรับ	XXX
เครดิต ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	XXX
ภาษีบำรุงท้องที่	XXX

ภาษีป้าย	XXX
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	XXX

ฯลฯ

และให้นำรายการบัญชีที่แสดงในใบผ่านรายการบัญชีมาตรฐาน ไปบันทึกบัญชีแยกประเภท

หมวด ๑๑

การปิดบัญชี

ข้อ ๗๔ ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ให้ปิดบัญชีโดยจัดทำใบผ่านรายการบัญชีทั่วไป และบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	รายได้ต่าง ๆ (ประเภทที่รับ)	XXX
	เครดิต รายจ่าย (หมวดที่จ่าย)	XXX
	เงินทุนสำรองเงินสะสม	XXX
	เงินสะสม	XXX

ชื่อบัญชี/รหัสบัญชี ทรัพย์สิน หนี้สิน และเงินสะสม

ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
สินทรัพย์	๑๐๐๐๐๐๐๐
สินทรัพย์หมุนเวียน	๑๑๐๐๐๐๐๐
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	๑๑๐๑๐๐๐๐
เงินสด	๑๑๐๑๑๐๐๐
เงินฝากธนาคาร	๑๑๐๑๒๐๐๐
เงินฝาก-ออมทรัพย์/เพื่อเรียก	๑๑๐๑๒๐๐๑
เงินฝาก-ประจำ	๑๑๐๑๒๐๐๒
เงินฝาก-กระแสรายวัน	๑๑๐๑๒๐๐๓
เงินฝากกองทุน	๑๑๐๓๐๐๐๐

เงินฝากเงินลงทุนส่งเสริมกิจการองค์การบริหารส่วนจังหวัด	๑๑๐๓๑๐๐๐
เงินฝากเงินลงทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล	๑๑๐๓๒๐๐๐
เงินลงทุนส่งเสริมอาชีพ	๑๑๐๓๓๐๐๐
เงินฝากกองทุนอื่นๆ	๑๑๐๓๔๐๐๐
ลูกหนี้	๑๑๐๔๐๐๐๐
ลูกหนี้เงินยืม	๑๑๐๔๑๐๐๐
รายได้จากรัฐบาลค้ำรับ	๑๑๐๔๒๐๐๐
ลูกหนี้อื่นๆ	๑๑๐๔๖๐๐๐
ลูกหนี้เงินยืมเงินสะสม	๑๑๐๔๗๐๐๐
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	๑๑๐๖๐๐๐๐
เงินจ่ายล่วงหน้า	๑๑๐๖๑๐๐๐
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	๑๒๐๐๐๐๐๐
ทรัพย์สินเกิดจากเงินกู้	๑๒๐๑๐๐๑๐
หุ้นในโรงพิมพ์อาสาสมัครชาติดินแดน	๑๒๐๓๐๐๐๐
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	๑๒๐๔๐๐๐๐
พันธบัตร/หุ้น	๑๒๐๔๓๐๐๐
เงินประกัน	๑๒๐๔๔๐๐๐
เงินขาดบัญชี	๑๒๐๔๕๐๐๐
รายจ่ายจากเงินกู้รอขอคืน	๑๒๐๔๖๐๐๐
หนี้สิน	๒๐๐๐๐๐๐๐
หนี้สินหมุนเวียน	๒๑๐๐๐๐๐๐
รายจ่ายค้างจ่าย	๒๑๐๑๐๐๐๐
รายจ่ายค้างจ่ายระหว่างดำเนินการ	๒๑๐๑๐๐๐๑
ฎีกาค้างจ่าย	๒๑๐๒๐๐๐๐
รายจ่ายผิดส่งใบสำคัญ	๒๑๐๓๐๐๐๐
เงินรับฝาก	๒๑๐๔๐๐๐๐
เงินรับฝากภาษีหัก ณ ที่จ่าย	๒๑๐๔๐๐๐๑
เงินรับฝาก กบท.	๒๑๐๔๐๐๐๒

ชื่อบัญชี/รหัสบัญชี ทรัพย์สิน หนี้สิน และเงินสะสม

ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
เงินรับฝากประกันผลงาน	๒๑๐๔๐๐๐๖
เงินรับฝากประกันของ	๒๑๐๔๐๐๐๗
เงินรับฝากประกันสัญญา	๒๑๐๔๐๐๐๘
เงินรับฝากประกันสัญญาเช่าทรัพย์สิน	๒๑๐๔๐๐๐๙
เงินรับฝากประกันสัญญาเช่าอื่นๆ	๒๑๐๔๐๐๑๐
เงินรับฝากกบท.	๒๑๐๔๐๐๑๑
เงินรับฝากกสจ.	๒๑๐๔๐๐๑๒
เงินรับฝากประกันสังคม	๒๑๐๔๐๐๑๓

เงินรับฝากเงินรอคืนจังหวัด	๒๑๐๔๐๐๑๔
เงินรับฝากค่าใช้จ่ายอื่น	๒๑๐๔๐๐๑๕
เงินรับฝากอื่นๆ	๒๑๐๔๐๐๙๙
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	๒๑๐๖๐๐๐๐
เงินเกินบัญชี	๒๑๐๖๑๐๐๐
หนี้สินไม่หมุนเวียน	๒๒๐๐๐๐๐๐
เจ้าหนี้เงินกู้	๒๒๐๑๐๐๐๐
เจ้าหนี้เงินกู้สถาบันการเงิน	๒๒๐๑๑๐๐๐
เจ้าหนี้เงินกู้ธนาคารกรุงไทย	๒๒๐๑๑๐๐๑
เจ้าหนี้เงินกู้ธนาคารออมสิน	๒๒๐๑๑๐๐๒
เจ้าหนี้เงินกู้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	๒๒๐๑๑๐๐๓
เจ้าหนี้เงินกู้สถาบันการเงินอื่นๆ	๒๒๐๑๑๐๐๔
เจ้าหนี้เงินกู้กองทุน	๒๒๐๑๒๐๐๐
เจ้าหนี้เงินกู้เงินทุนส่งเสริมกิจการองค์การบริหารส่วนจังหวัด	๒๒๐๑๒๐๐๑
เจ้าหนี้เงินกู้เงินทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล	๒๒๐๑๒๐๐๒
เจ้าหนี้เงินกู้กองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค	๒๒๐๑๒๐๐๓
เจ้าหนี้กองทุนอื่นๆ	๒๒๐๑๒๐๐๔
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	๒๒๐๓๐๐๐๐
เจ้าหนี้เงินสะสม	๒๙๐๑๐๐๐๐
เงินสะสม	๓๐๐๐๐๐๐๐
เงินสะสม	๓๑๐๐๐๐๐๐
เงินทุนสำรองเงินสะสม	๓๒๐๐๐๐๐๐
ทุนสะสม	๓๓๐๐๐๐๐๐

ชื่อบัญชี/รหัสบัญชีรายรับ

ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
รายรับ	๕๐๐๐๐๐๐๐
รายได้จัดเก็บเอง	๕๑๐๐๐๐๐๐
หมวดภาษีอากร	๕๑๑๐๐๐๐๐
ภาษีบำรุง อบจ.จากการค้ายาสูบ	๕๑๑๐๐๐๐๖
ภาษีบำรุง อบจ.จากการค่าน้ำมัน/ก๊าซ	๕๑๑๐๐๐๐๗
หมวดค่าธรรมเนียมค่าปรับและใบอนุญาต	๕๑๒๐๐๐๐๐
ค่าธรรมเนียมบำรุง อบจ. จากผู้เข้าพักโรงแรม	๕๑๒๑๐๐๓๑
ค่าปรับผู้กระทำความผิดกฎหมายและข้อบังคับท้องถิ่น	๕๑๒๒๐๐๐๙
ค่าปรับการผิดสัญญา	๕๑๒๒๐๐๑๐
หมวดรายได้จากทรัพย์สิน	๕๑๓๐๐๐๐๐
ค่าเช่าที่ดิน	๕๑๓๐๐๐๐๑
ค่าเช่าหรือบริการสถานที่	๕๑๓๐๐๐๐๒
ดอกเบี้ย	๕๑๓๐๐๐๐๓
เงินปันผลหรือเงินรางวัลต่างๆ	๕๑๓๐๐๐๐๔
รายได้จากทรัพย์สินอื่นๆ	๕๑๓๙๙๙๙๙
หมวดรายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์	๕๑๔๐๐๐๐๐
รายได้จากสาธารณูปโภคอื่นๆ	๕๑๔๙๙๙๙๙
หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด	๕๑๕๐๐๐๐๐
เงินที่มีผู้อุทิศให้	๕๑๕๐๐๐๐๓
ค่าขายแบบแปลน ๔	๕๑๕๐๐๐๐๔
รายได้เบ็ดเตล็ดอื่นๆ	๕๑๕๙๙๙๙๙
หมวดรายได้จากทุน	๕๑๖๐๐๐๐๐
ค่าขายทอดตลาดทรัพย์สิน	๕๑๖๐๐๐๐๑
รายได้จากทุนอื่นๆ	๕๑๖๙๙๙๙๙
รายได้ที่รัฐบาลเก็บแล้วจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๕๒๐๐๐๐๐๐
หมวดภาษีจัดสรร	๕๒๑๐๐๐๐๐
ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน	๕๒๑๐๐๐๐๑
ภาษีมูลค่าเพิ่มตาม พ.ร.บ. กำหนดแผนฯ	๕๒๑๐๐๐๐๒
ภาษีมูลค่าเพิ่มตาม พ.ร.บ. อบจ.ฯ ร้อยละ ๕	๕๒๑๐๐๐๐๓
รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๕๓๐๐๐๐๐๐
หมวดเงินอุดหนุนทั่วไป	๕๓๑๐๐๐๐๐
เงินอุดหนุนทั่วไปสำหรับ อบท.ที่มีการบริหารจัดการที่ดี	๕๓๑๐๐๐๐๑
เงินอุดหนุนทั่วไปสำหรับดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และภารกิจถ่ายโอนเลือกทำ	๕๓๑๐๐๐๐๒
รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้โดยระบุวัตถุประสงค์/เฉพาะกิจ	๕๔๐๐๐๐๐๐
หมวดเงินอุดหนุนระบุวัตถุประสงค์/เฉพาะกิจ	๕๔๑๐๐๐๐๐
เงินอุดหนุนระบุวัตถุประสงค์/เฉพาะกิจจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	๕๔๑๐๐๐๐๑

เงินอุดหนุนระบுவัตถุประสงค์/เฉพาะกิจจากหน่วยงานอื่น	๔๔๑๐๐๐๒
---	---------

ข้อบัญญัติ/รหัสบัญชีรายจ่าย

ข้อบัญญัติ	รหัสบัญชี
รายจ่าย	๕๐๐๐๐๐๐
งบกลาง	๕๑๐๐๐๐๐
งบกลาง	๕๑๑๐๐๐๐
งบบุคลากร	๕๒๐๐๐๐๐
เงินเดือน (ฝ่ายการเมือง)	๕๒๑๐๐๐๐
เงินเดือน (ฝ่ายประจำ)	๕๒๒๐๐๐๐
งบดำเนินงาน	๕๓๐๐๐๐๐
ค่าตอบแทน	๕๓๑๐๐๐๐
ค่าใช้สอย	๕๓๒๐๐๐๐
ค่าวัสดุ	๕๓๓๐๐๐๐
ค่าสาธารณูปโภค	๕๓๔๐๐๐๐
งบลงทุน	๕๔๐๐๐๐๐
ค่าครุภัณฑ์	๕๔๑๐๐๐๐
ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	๕๔๒๐๐๐๐
งบรายจ่ายอื่นๆ	๕๕๐๐๐๐๐
รายจ่ายอื่น	๕๕๑๐๐๐๐
งบเงินอุดหนุน	๕๖๐๐๐๐๐
เงินอุดหนุน	๕๖๑๐๐๐๐

